

Głoska [sz] sprawia dzieciom sporo problemów, najczęściej jest zamieniana

na głoskę [s]. Poprawna realizacja wymaga pionizacji języka, dlatego by przejść do ćwiczeń, trzeba najpierw zacząć od unoszenia go do góry. Podczas wymowy czubek języka unosi się do wałka dziąstowego, gdzie pojawia się szczelina.

Podczas zabaw proszę dzieci, by pamiętały o trzech rzeczach:

- unosimy język do góry
- zbliżamy zęby do siebie, ale nie zaciskamy
- wargi lekko do przodu (lekki dziubek).

Poniżej kilka ćwiczeń wprowadzających oraz materiał do zabaw z dzieckiem w domu. Proponuję ćwiczyć przed lustrem.

Ćwiczenia narządów mowy:

– „rakieta startuje” – język na dole, jak przy głosce [a], rakieta leży i przygotowuje się do lotu; starujemy, unosimy wysoko za górne zęby, rakieta stara się jak najdłużej utrzymać

– „rakieta krąży” – otwórz buzię i dotykaj czubkiem języka do nieba w buzi (podniebienia), policz ile gwiazdek jest na niebie. Można użyć np. rodzynki jako spadającej gwiazdy i przytrzymać ją chwilę czubkiem języka

– „rakieta leci” – język raz się unosi do góry, raz opada, przy maksymalnym otwarciu buzi

– „szumią drzewa” – naśladowanie szumu; można wykorzystać wierszyk: „Co szumi?” (logopeda (mama) wypowiada zdania, a dziecko wybrzmiewa głoskę sz)

Szumi morze – szszsz...

Szumi wiatr – szszsz...

Szumi woda – szszsz...

Szumi las – szszsz...

Szumią drzewa – szszsz...

Szumią liście – szszsz...

Szumię ja – szszsz...

Szumisz ty – szszsz...

Szumi mama – szszsz...

Szumi tata – szszsz

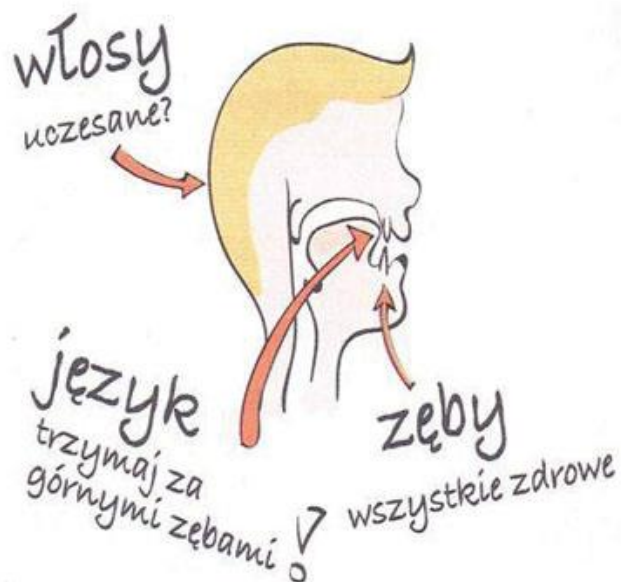
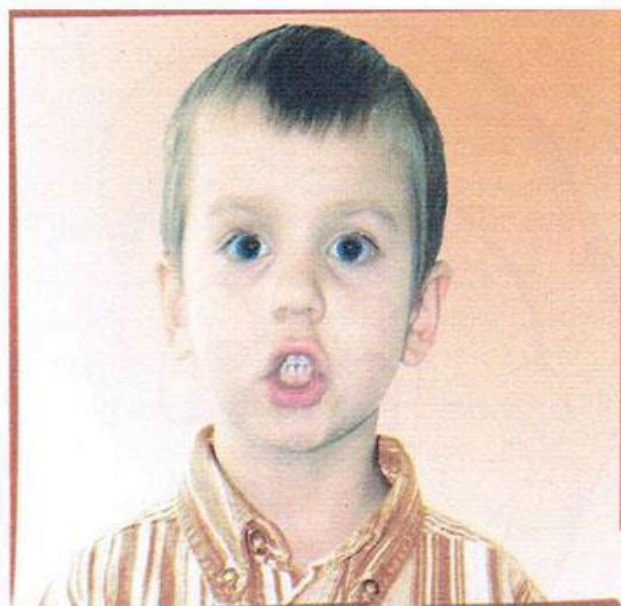
Szumi miś – szszsz...

Przypomnienie prawidłowej realizacji głoski [sz]:

Tak wygląda buzia przy wymowie głosek

„sz”, „ż”, „cz”, „dż”:

usta do przodu, zęby przybliżone, język zbliżony do wałeczków dżąsłowych.

Najlepiej zaprezentować dziecku głoskę i poprosić o powtórzenie, jeżeli głoska została wcześniej wywołana przez logopedę, nie powinno być z tym problemu.

Ćwiczenia artykulacyjne

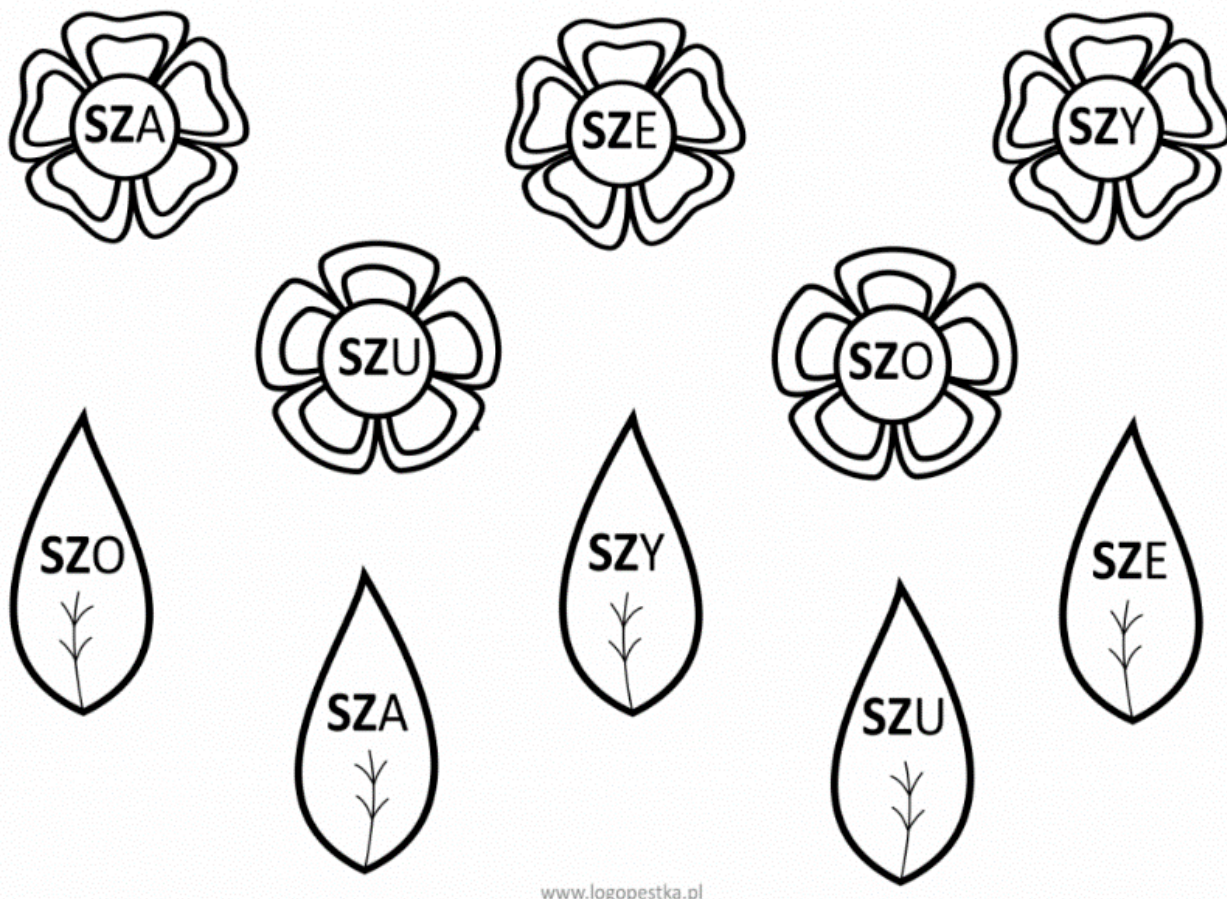
Jeżeli udaje się głoska w izolacji i nie jest to „s” ani nic innego, ćwiczymy w sylabach:

Sza, szo, sze, szu, szy

Asz, osz, esz, usz, ysz,

Asza, osza, esze, uszu, yszy

np.

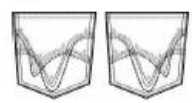
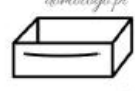

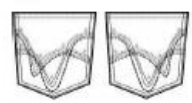
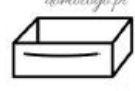

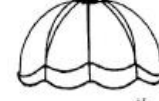

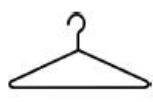

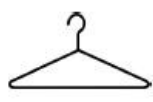

www.logopetka.pl

Propozycje ćwiczeń z wyrazami: szafa, szopa, szkoła, szatnia, mysz, afisz, wieszak, kosz, koszyk, szkatułka, szminka, sz – minka, sz – mata, sz – pak, sz – piłka, sz – pital, sz – patułka, sz – katułka, sz – pulka, sz – koła, sz – kiolet, sz – kietko, sz – klanka, sz – tuka, sz – kło, sz – kodnik, sz – lak, sz – loch, sz – ron, sz – mer, sz – nur, sz – nurek, sz – nurówka, sz – para, sz – paragi, sz – protki, sz – klarnia, sz – klany

Uwaga: jeżeli dziecko ma także problemy z innymi głoskami (np. r, ż, cz, dż) nie wymagamy, by uczyło się tych wyrazów, czyli je opuszczamy i wymyślamy w zamian inne. Nie ma sensu uczenie, wielokrotnie powtarzanie przez dziecko wyrazu „ser”, gdy wymawia go jako „sel”. Jeżeli nauczy się wymawiać głoskę „s” prawidłowo, to „sel” też się pojawi, a później przyjdzie też czas na „ser”.

Gra planszowa- utrwalanie głoski [sz] w wyrazach:

SZELKI	KAPELUSZ	PUSZKA	SZMINKA	GRUSZKI	APASZKA	SZACHY	KOSZ	KIESZENIE	SZALIK
KASZTAN									
SZYSZKA									
MYSZ									
SZOP									
START/META									
SZASZŁYKI									
KASZKA									
SZUFLADA									
MASZYNA									
SZYNSZYLA	SZUFELKA	BAMBOSZE	GULASZ	SZOPKA	SZERSZEŃ	KLOSZ	SZAMPON	WIESZAK	TUSZ

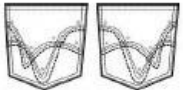

Aby poprawna realizacja weszła dziecku w nawyk, potrzebne są częste ćwiczenia i samokontrola np. przed lustrem (w przypadku międzyzębowych głosek) lub nagrywanie dziecka i wspólne słuchanie czy dobrze wypowiedziało wyraz (w przypadku głosek o różnym brzmieniu np. sz-s).

Głoska [sz] w zestawieniach wyrazowych...

Rzuć kostką, odegnij karteczkę i przeczytaj.

PUSZKA GROSZKU		1
SZKARŁATNA SZMINKA		2
PYSZNE GRUSZKI		3
PLUSZOWE BAMBOŠZE		4
SZKLANY KIELISZEK		5
SZALONA MYSZKA		6

Rzuć kostką, odegnij karteczkę i przeczytaj.

PYSZNA SZYNKA		1
SZYKOWNA APASZKA		2
WYSZYWANE KIESZONKI		3
SZACHY ŁUKASZA		4
SZARE KALOSZE		5
KOSZTOWNA MUSZLA		6

... i zdaniach:

Najlepiej utrwalać prawidłową wymowę głoski poprzez naukę prostych wierszyków, piosenek, rymowanek...

*Sza! Sza! Sza! – mówię ja. Szy! Szy! Szy! – mówisz ty.
 Szo! Szo! Szo! – wołam ja. Szy! Szy! Szy! – wołasz ty.
 Szu! Szu! Szu! – śpiewam ja. Szy! Szy! Szy! – śpiewasz ty.
 Sze! Sze! Sze! – myślę ja. Szy! Szy! Szy! – myślisz ty.*

Ci! Sza!

Wierszyki z głoską Sz

Rymowanka

Agnieszka, Łukasz, gruszki, fartuszek,
Mateusz, Szymon, koszyk, dzbanuszek,
szafa, szuflada, muszla, szyszeczka,
kalosze, szczotka, groszek, szyneczka.

Szuflada Agnieszki

W tym pokoiku ktoś miły mieszka –
to przedszkolanka – mała Agnieszka.
Stoi tam szafa, a w niej szuflada.
Mała Agnieszka wszystko tam wkłada.
A więc: kaloszki, kapelusz w groszki,
stare bambosze, chustek po trosze,
biały dzbanuszek, mały garnuszek
i kolorowy w paski fartuszek.

Pyszności Łukasza

Czy znacie Łukasza?
On wszystkich zaprasza
na gruszki soczyste,
pierożki złociste
i pyszną szyneczkę –
spróbujcie troszeczkę.

